

Likabehandlingsplan 2011 - Räfsans förskola

Verksamhetsformer

Förskoleverksamhet

Vår vision

Ingen skall utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Ingen skall känna olust eller rädsla för att gå till förskolan. Vi skall i förskolan förmedla grundläggande värden såsom alla människors lika värde, människors okänkbarhet, jämställdhet mellan män och kvinnor, individens frihet, integritet och solidaritet med svaga och utsatta. Vi skall lära oss att acceptera varandras olikheter. All personal på förskolan har ett gemensamt ansvar för arbetet mot kränkande behandling och diskriminering. All personal på förskolan är också skyldiga att arbeta aktivt för att förebygga, upptäcka och stoppa alla former av kränkande behandling och diskriminering. Utgångspunkt är den kränktes upplevelser.

Planen gäller från

2011-06-03

Planen gäller till

2012-06-03

Ansvariga för planen

Förskolechef och arbetslaget

Barnens delaktighet

Genom det dagliga samtalet med barnen på förskolan pratar vi om hur man skall agera mot varandra och om allas lika värde. Vi arbetar också med Start, Steg-Vis och Kompissnack där barnen återkommande lyfter frågor om jämställdhet och olika rättigheter och skyldigheter. I samlngen får vi också tillfälle att samtala om och lyfta allas åsikter.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid den dagliga kontakten med föräldrarna skapas en god dialog där föräldrar fortlöpande känner sig trygga i att samtala med personalen kring sådant som rör deras barns vardag. Vid utvecklingssamtal och föräldramöten fördjupas samtalen kring likabehandling och föräldrarna är också delaktiga i tankar kring hur de arbetar med likabehandling i hemmet vilket gör att vårt arbete inom detta område stärks.

Personalens delaktighet

Personalgruppen träffas regelbundet och vid dessa möten lyfts återkommande likabehandling för att aktualisera och uppmärksamma händelser och situationer. Alla får komma till tals.

Förankring av planen

På förskolan skall alla barn vara medvetna om allas lika värde och vi menar att detta är viktigt på vår förskola. Genom det dagliga samtalet, såväl i grupp som individuellt, talar vi med barnen om allas lika rättigheter och skyldigheter. Alla barn får säga sin mening. Vi är tydliga inför föräldrar kring våra tankar om likabehandling och upplyser även om vad vår likabehandling innebär för det enskilda barnet och för gruppen. Alla föräldrar får uttrycka sina tankar kring likabehandling.

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Då föregående likabehandlingsplan fokuserades gentemot skolverksamhet har det stundtals varit en del oklara punkter som ej gjort sig gällande i förskoleverksamhet. Vi har genom fördjupade diskussioner i personalgruppen gemensamt utvärderat likabehandlingsplanen gällande 2009-2010 för rektorsområde 2. Under utvärderingen lyftes specifikt några punkter

som vi sedan diskuterat under kompassamtal med barnen och med den dagliga kontakten med föräldrarna.

Delaktighet i utvärderingen av fjolårets plan

I utvärderingen har barnen på förskolan, deras föräldrar och personalgruppen samt arbetslagsledare medverkat för att få en fördjupad diskussion och analys.

Resultat av utvärderingen i fjolårets plan

Vi skall bli bättre på att dokumentera, följa upp och utvärdera barnens vardag i förskolan. Detta väljer vi att göra för att under ett långsiktigt perspektiv upprätthålla likabehandling och allas värde i förskolan. Vi menar att det är viktigt med stadigvarande åtgärder i situationer där barn blir kränkta eller diskriminerade i stället för akuta lösningar. Det är också viktigt att detta praktiskt förankras med dokumentationsprocess och/eller anmälningsprocess hos personalen så att man inte avvaktar med att ta ett samlat grepp i uppkomna situationer. Det är också viktigt att föräldrar omedelbart kontaktas och i förekommande fall även förskolechefen i området.

Årets plan skall utvärderas senast

2012-06-03

Beskriv hur årets plan skall utvärderas

Vi måste fortlöpande under året lyfta likabehandlingsplanen vid alla personalmöten. Likabehandlingsplanen ska följas upp, ses över och revideras årligen. Den skall också redovisas i verksamhetens årliga kvalitetsredovisning. Det är viktigt att planen hålls levande under året för att utvärderingen skall bli fördjupad och innehållsrik.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechefen och arbetslaget

Främja lika rättigheter och möjligheter 1

Namn

Främjande arbete inom ramarna för kön, ålder och etnicitet.

Område som berörs av insatsen

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Mål och uppföljning

- Vår förskola skall skapa en miljö där diskriminerande behandling gällande kön, ålder och etnicitet motverkas.
- Alla föräldrar skall känna till hur vi på förskolan arbetar preventivt kring diskriminerande behandling gällande kön, ålder och etnicitet.
- Under arbetsplatsträffar hösten 2011 och våren 2012 år skall dessa punkter lyftas och vi skall presentera för varandra hur vi praktiskt arbetar med detta.
- Vi har kontinuerliga diskussioner om förskolans värdegrund och barns rättigheter.
- Vi vill höja kompetensutvecklingen hos personalgruppen inom detta område.

Insats

- Vi behandlar alla barn lika oavsett kön, ålder eller etnisk tillhörighet.
- Barnen på förskolan skall behandla varandra lika och se varandras lika värde oavsett kön, ålder eller etnisk tillhörighet.
- Alla barn är delaktiga i könsstereotypa lekar. Personalen uppmuntrar till detta genom kortare eller längre tema där alla görs delaktiga. Exempel på detta är dinosaurietema, prinsesstema, teatervecka eller legovecka.

- På vår förskola (2011-06-03) finns 24 barn med 6 olika etniska tillhörigheter. Det är viktigt för oss att alla etniska tillhörigheter lyfts och respekteras i barngruppen, hos föräldrarna och hos personalgruppen.
- Allas trosuppfattningar respekteras och lyssnas till.
- Alla barn, föräldrar, personal och medmänniskor har lika värde oavsett funktionsnedsättningar. Vi uppmuntrar olikheter och respekterar varandra som vi är. Detta belyser vi på vår förskola djupgående om det uppkommer negativa tankar kring människors fysiska eller psykiska olikheter.
- Alla barn på förskolan har rätt att lyssnas till oavsett ålder. Alla har rätt att uttrycka sin åsikt. Vid daglig samling får alla barn och vuxna möjlighet att uttrycka sig vilket personalgruppen uppmuntrar.

Ansvarig

Förskolechefen och arbetslaget har övergripande ansvar för att de planerade aktiviteterna genomförs.

- Förskolechefen har det övergripande ansvaret till att arbetet för att främja olika kön, ålder och etnicitet genomförs. Det är dock varje enskild pedagogs skyldighet att dagligen arbeta med dessa frågor och lyfta varje människas lika rättigheter.
- Det är personalens ansvar att praktiskt lyfta pojkars och flickors lek och göra dem könsneutrala i till exempel tematiskt arbete. Detta dokumenteras lämpligen med kamera eller filmkamera och kreativt skapande.

Datum när det skall vara klart

2011-06-03, men under tiden är det en ständigt pågående process som skall lyftas återkommande för barn, föräldrar och personal.

Kartläggning

- Regelbundna planerade samtal med barnen i förskolan, till exempel under Start, Steg - Vis, Kompissnack, samlingar och i leken, i syfte att få information om stämningen i förskolan och om händelser och situationer av betydelse för förskolans uppdrag att främja likabehandling och motverka alla nedsättande tankar kring kön, ålder och etnicitet.

- Vid individuella utvecklingssamtal uppmärksammas frågor om stämningen på förskolan och om händelser och situationer av betydelse för förskolans uppdrag att främja likabehandling och motverka alla nedsättande tankar kring kön, ålder och etnicitet.
- Personalen diskuterar regelbundet stämningen på förskolan och om händelser och situationer av betydelse för förskolans uppdrag att främja likabehandling och motverka alla nedsättande tankar kring kön, ålder och etnicitet.
- Personalen har en stor roll i utformningen och utvärderingen av likabehandlingsplanen.

Områden som berörs av kartläggningen

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Hur personalen har involverats i kartläggningen

- Vi har kontinuerliga samtal med alla barn, såväl enskilt som i grupp för att omgående bli uppmärksamma på barns beteende för att omgående stävja all form nedsättande tankar som berör kön, ålder och etnicitet.
- Personalen har daglig kontakt med föräldrarna som uppmanas att upplysa om deras barn i hemmet berättar om någon behandlat någon annan orätt för att vi på förskolan genast skall kunna agera.

Resultat och analys

- På förskolan finns en avdelning som är åldersblandad mellan 1-5 år. Vi har även integrerad öppning och stängning i huset där fritidsbarn från den närbelägna skolan finns. Detta innebär en åldersblandning under några timmar om dagen där barnen är 1-12 år. Detta innebär att det finns många olika gruppkonstellationer i leken under dagen. De yngre förskolebarnen blir också influerade av de äldre barnens lekar.

- Det förekommer på förskolan att några barn gärna vill bestämma över andra på grund av kön och ålder.
- Vi har observerat att det har förekommit nedsättande ord om kön, ålder, etnicitet och funktionsnedsättningar och händelser där något eller några barn inte fått medverka i leken för stunden på grund av ovanstående.

Främja lika rättigheter och möjligheter 2

Namn

Främjande arbete inom ramarna för kränkande behandling.

Område som berörs av insatsen

- Kränkande behandling

Mål och uppföljning

- Våra barn har rätt till en trygg miljö och att inte bli utsatta för kränkande behandling av något slag. Likabehandlingens syfte är att förebygga och motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling. Planen gäller kränkningar av barn emellan såväl som mellan personal och barn liksom mellan andra vuxna/personal.
- Alla på förskolan, barn och vuxna, skall tillsammans vara delaktiga i att skapa en miljö som är fri från kränkningar och där våra olikheter respekteras och tas tillvara.

Insats

- All personal har tillsynsansvar. Personalen skall finnas i barngruppen och fungera som en stabiliserande faktor i verksamheten ute som inne.
- All personal har skyldighet att lyssna till och värna om alla barn. Alla barn har rätt att uttrycka sina upplevelser av uppkomna situationer och det är barnets upplevelse som är viktig i arbetet för främjandet av kränkande behandling.
- All personal har skyldighet att ingripa vid trakasserier eller annan kränkande behandling. Det är viktigt att vuxna agerar föredömligt för barnen för att medvetandegöra för barnen att trakasserier och annan kränkande behandling är oacceptabel i vårt samhälle.
- Det är personalens ansvar att vara uppmärksam på relationer mellan barn och mönster som kan uppstå för att se till att ingen blir åsidosatt eller isolerad i umgänget. Personal måste alltid finnas i barnens närhet och stadigvarande läsa av barngruppen och svängningar som kan uppstå barn emellan. Det är också viktigt att låta barnen försöka reda ut oklarheter på egen hand men att alltid finnas till hands och vägleda barnen om behovet finns, till exempel vid konfliktlösningar.

Ansvarig

Förskolechefen och arbetslaget har övergripande ansvar för att de planerade aktiviteterna genomförs.

- Förskolechefen har det övergripande ansvaret för att arbeta främjande med trakasserier och kränkande behandling. Det är dock varje enskild pedagogs skyldighet att fungera som en förebild för barnen och vägleda dem till att behandla varandra lika.
- Det är personalens ansvar att lyfta förekommande fall av kränkningar eller trakasserier så att man omgående kan ta ett samlat grepp kring händelser. Det är all personals skyldighet att dokumentera, kontakta föräldrar, förskolechef och i förekommande fall sociala myndigheter.
- Personalgruppen skall vara lyhörda för varje barns upplevelser av sin vardag och lyssna till dem.

Datum när det skall vara klart

2011-06-03, men under tiden är det en ständigt pågående process som skall lyftas återkommande för barn, föräldrar och personal.

Kartläggningsmetoder

- Regelbundna planerade samtal med barnen i förskolan, till exempel under Start, Steg - Vis, Kompissnack, samlingar och i leken, i syfte att få information om stämningen i förskolan och om händelser och situationer av betydelse för förskolans uppdrag att främja likabehandling och motverka trakasserier och annan kränkande behandling.
- Vid individuella utvecklingssamtal uppmärksammas frågor om stämningen på förskolan och om händelser och situationer av betydelse för förskolans uppdrag att främja likabehandling och motverka trakasserier och annan kränkande behandling.
- Personalen diskuterar regelbundet stämningen på förskolan och om händelser och situationer av betydelse för förskolans uppdrag att främja likabehandling och motverka trakasserier och annan kränkande behandling. Personalen har en stor roll i utformningen och utvärderingen av likabehandlingsplanen.

Områden som berörs av kartläggningen

- Kränkande behandling

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

- Vi har kontinuerliga samtal med alla barn, såväl enskilt som i grupp för att omgående bli uppmärksamma på barns beteende för att omgående stävja all form av trakasserier och kränkande behandling.
- Personalen har daglig kontakt med föräldrarna som uppmanas att upplysa om deras barn i hemmet berättar om någon behandlat någon annan orätt för att vi på förskolan genast skall kunna agera.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

- Personalen diskuterar regelbundet på personalmöte och andra personalträffar kring problem som uppstått där barn berättar att de blivit trakasserade eller utsatta för andra kränkningar, där vi sett tendenser i barngruppen som kan leda till trakasserier eller andra kränkningar eller då föräldrar eller andra vuxna berättat för personalen om barn som uttryckt observationer eller själv varit utsatt för trakasserier eller annan kränkning.

Resultat och analys

- På förskolan finns en avdelning som är åldersblandad mellan 1-5 år. Vi har även integrerad öppning och stängning i huset där fritidsbarn från den närbelägna skolan finns. Detta innebär en åldersblandning under några timmar om dagen där barnen är 1-12 år. Detta innebär att det finns många olika gruppkonstellationer i leken under dagen. De yngre förskolebarnen blir också influerade av de äldre barnens lekar.
- Det förekommer på förskolan att några barn gärna vill bestämma över andra.
- Vi har observerat att det har förekommit ord om hot och händelser där något eller några barn inte fått medverka i leken för stunden.

Förebyggande åtgärder 1 och 2

Namn

Värdegrundsprogram och lekar med aktiva val.

Områden som berörs av åtgärden

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Mål och uppföljning

Alla barn på förskolan har rätt att känna sig trygga och trivas i förskolan samt slippa bli föremål för diskriminering och kränkande särbehandling. Förskolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efter hand omfatta dem. För att följa upp att barnen på vår förskola känner sig trygga och inte utsätter någon annan för diskriminering och andra kränkande handlingar skall vi uppmärksamma varje barn dagligen och genom observationer, samtal och föräldrakontakt och stadigvarande upprätthålla en god och föredömlig förskola där personalen tar ansvar för alla barn. För att följa upp att detta efterlevs skall vi utvärdera, dokumentera och följa upp varje gång barnen träffas kring Start, Steg – Vis och Kompissnack. Vi skall på så sätt stötta barnen i återkoppling och också kartlägga vårt eget pedagogiska sätt att arbeta kring frågor som rör kön, ålder, etnicitet, trakasserier och kränkande behandling. Förebyggande åtgärder sker dock i första hand genom att lyssna till varje barn varje dag och observera barnen i mindre grupper samt i helhet.

Åtgärd

- Vi skall arbeta med Start, Steg – Vis eller Kompissnack varje vecka.
- Vi uppmuntrar till lekar som inte är könsstereotypa.
- Vi skall arbeta med tema som inte anpassas efter kön.
- Vi skall göra kontinuerliga observationer av barngruppen.
- Vi skall leka pedagogledda trygghetslekar tillsammans med alla barn, till exempel *biltvätten* och *kanelbullen*.

Motivera åtgärd

- Vi anser att barnen har lättare att ta till sig hur ord och handlingar kan upplevas med hjälp av Start, Steg – Vis och Kompissnack. I materialet finns även rollekar som visar att alla kan leka med alla och att alla duger som de är. Vi tycker att det är positivt att det i dessa situationer sker under pedagogs ledning för att uppmärksamma olika uttryck i leken hos det enskilda barnet och gruppen som helhet.
- Vi tränar barnen att visa respekt för varandra och lyssna när andra talar.
- Vi arbetar med gruppstärkande aktiviteter och lekar för att stärka sammanhållningen och förståelsen för varandra och varandras olikheter.
- I tema – aktiviteter och i rutiner styr den vuxne medvetet gruppkonstellationer och en vuxen är ständigt närvarande.

Ansvarig

Förskolechefen och arbetslaget

Datum när det skall vara klart

2012-06-03

Rutiner för akuta situationer

Policy

Räfsans förskola skall främja aktningen för varje människas egenvärde. Detta innebär att varje form av nedlåtande tankar, uttryck och aktiva handlingar gällande trakasserier och kränkande behandling skall tas på allvar och genast stävjas.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Vi skall lyssna till varje barn och ta dem på allvar om de berättar något för oss.
- Vi skall vara där barnen är och observera och dokumentera varje form av nedlåtande tankar, uttryck och aktiva handlingar gällande trakasserier och kränkande behandling.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Katarina Larsson, förskollärare, Räfsans förskola. katarina2_larsson@skola.ystad.se

Karin Jönsson, arbetslagsledare, Räfsans förskola. karin.jonsson@skola.ystad.se

All personal på förskolan kan kontaktas då vi har som ambition att alla föräldrar skall känna sig trygga i att kunna samtala med alla i personalgruppen – även om sådant som upplevs som tungt och jobbigt.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Då alla barn är allas ansvar har den personal som ser eller får veta något skyldighet att ingripa omedelbart.

- Tala direkt med de berörda
- Tala med arbetslagsledaren
- Tala med förskolechefen

Alla händelser utöver det normala skall kontinuerligt dokumenteras i förskolans tillbudspärm.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Om vi ser att en vuxen, personal eller förälder behandlar ett barn illa skall vi ha modet att vara raka och våga säga till varandra.

- Diskussioner mellan personal – personal och personal – förälder skall ske utan att barnet är närvarande.

- Vi skall dokumentera och med samtal med berörd personal utreda varje kränkande handling mellan barn och personal. Barnet skall inte ställas till svars utan personalen bär ansvaret.
- Vid förekommande fall kan det handla om tjänstefel och då skall detta rapporteras vidare.

Rutiner för uppföljning

Varje enskilt fall av trakasserier eller annan kränkande handling skall snarast utredas och kontinuerligt följas upp i personalmöten, med berörda föräldrar och i barngruppen. Med hjälp av dokumentation skall varje fall av trakasserier eller annan kränkande handling genom utvärdering belysas. Ansvariga för detta är förskolechefen och personalgruppen.

Rutiner för dokumentation

Alla enskilda händelser skall dokumenteras där händelsen beskrivs, de inblandade namnges, personal som hört/sett händelsen daterar och skriver under dokumentet. Denne personal är på så sätt ansvarig tillsammans med förskolechefen för att händelsen lyfts och utreds.

Ansvarsförhållande

Förskolechefen och arbetslaget.